

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Hart van Vathorst: bijzonder zorgaanbod voor een zo gewoon mogelijk leven

Twee zorgaanbieders, Accolade Zorggroep en Stichting Sprank, investeerden samen met de Ontmoetingskerk, kinderdagcentrum Bzzonder en een woningcorporatie in Amersfoort in een gebouw voor de wijk en voor mensen met verschillende zorgachtergronden: Hart van Vathorst. Daarin is ook voorzien in een restaurant, een winkel, een bakkerij, eerstelijns zorgaanbieders, een verloskundigenpraktijk, een kapper en twee kunstateliers. Een wonderlijke mix, en nog middenin een levendige woonwijk ook. Het werkt prima.

Jelmar Kriesch (43) – bewoner Hart van Vathorst

“Ik woon hier nu in een goed appartement waarin ik alle voorzieningen van een gewoon huis heb. Maar er is wel zorg als ik die vanwege een epileptische aanval nodig heb en ik kan kiezen of ik zelf wil koken, eten uit het restaurant wil meenemen of met de groep bewoners met niet-aangeboren hersenletsel wil mee-eten.”

Het grote pand van Hart van Vathorst, aan de Angelinapolder in Amersfoort Vathorst, ziet er op het oog uit als veel soortgelijke panden in heel Nederland: een kapper, verloskunde-, tandarts-, huisartsen- en

fysiotherapiepraktijken, een kinderdagverblijf, en daarboven appartementen. En ook een kerk, dat zie je niet zo vaak. Maar dit is dan ook geen gewoon complex. Die appartementen huisvesten mensen met verschillende gradaties van zorgzwaarte en met verschillende aandoeningen: PG-cliënten, mensen met niet-aangeboren hersenletsel en mensen met een verstandelijke beperking. Er is een buurtrestaurant dat wordt gerund door mensen met een verstandelijke beperking, en dat behalve voor de bewoners ook open staat voor iedereen in de omgeving en gericht is op ontmoeting.

Direct een plek

Een van de bewoners is de 43-jarige Jelmar Kriesch. Hij vertelt: 'Ik heb altijd in Maartensdijk gewoond en had al jaren te kampen met epilepsie. Maar een jaar geleden werd ik op één dag getroffen door drie ernstige aanvallen en door de gevolgen daarvan kon ik niet langer zelfstandig blijven wonen. Ik kwam na mijn operatie terecht op de revalidatieafdeling van een vestiging van Accolade, midden in de bossen. Toen ik op zoek ging naar een nieuwe woonomgeving, stuitte ik overal op wachtlijsten. Maar het project Hart van Vathorst werd net opgeleverd en hier was meteen een plek voor me. Ik woon hier nu in een goed appartement waarin ik alle voorzieningen van een gewoon huis heb. Maar er is wel zorg als ik die vanwege een epileptische aanval nodig heb en ik kan kiezen of ik zelf wil koken, eten uit het restaurant wil meenemen of met de groep bewoners met niet-aangeboren hersenletsel wil mee-eten. Bovendien woon ik hier middenin een woonwijk, met winkels op loopafstand. En ik werk hier in huis, achter de kassa in de winkel. Daar zie ik natuurlijk alle andere bewoners die van die winkel gebruik maken. En ik kom ook op de PG-afdeling omdat het ook tot mijn werk behoort er de vuilnis en de boodschappenkratten op te halen.'

Hart van Vathorst is sinds maart 2016 geopend. ‘Je ziet elkaar niet voortdurend’, zegt Kriesch, ‘maar er beginnen wel meer contacten te ontstaan. Ik ga bijvoorbeeld drummen in de Ontmoetingskerk en er zijn ook plannen om samen te gaan sporten en om de kinderen van Bzzzonder boodschappen te gaan laten doen met de mensen die hier wonen.’

Gezamenlijke opzet

Zo normaal mogelijk leven, noemt Gertjan Veening, Interim-manager bij Accolade Zorggroep het. En zo ziet het er inderdaad ook uit. ‘De basis voor dit project werd gelegd door een projectontwikkelaar en Bzzzonder. Sprank, dat op zoek was naar een nieuwe locatie voor kleinschalig wonen in het midden van het land, haakte als eerste zorginstelling aan, vertelt hij. ‘Accolade Zorggroep en de kerk kwamen al snel in beeld en zo groeide het vertrouwen om tot een gezamenlijke opzet te komen. Alle vier vonden we leven, groeien, geloven en ontmoeten belangrijke kernbegrippen. Niet mensen midden in de bossen laten wonen in woonvormen per doelgroep, maar gewoon met en bij elkaar en middenin een woonwijk. Met de zorg zoveel mogelijk op de achtergrond.

Wij hebben hier bijvoorbeeld geen centrale balie of veel kantoorruimte, voor vergaderingen en overleg gebruiken we overdag de ruimten van de kerk. En er lopen wel werkbegeleiders rond, maar voor mensen die hier binnen komen lopen, is echt niet altijd in één oogopslag duidelijk wie de werkbegeleiders zijn en wie de

bewoners. We hebben een aparte setting gecreëerd voor de PG-bewoners. Op een gesloten afdeling kunnen de bewoners van de vier kleinschalige woongroepen gewoon bij elkaar binnenlopen. Tegelijk hebben ze daar ook uitzicht over de buitenwereld. Vrijwilligers en gemeenteleden nemen de PG-bewoners mee naar de kerk en gaan af en toe met ze naar het winkelcentrum of het restaurant. Zo maken zelfs deze kwetsbare ouderen onderdeel uit van het geheel.'

5 ontwikkelingen in wonen en zorg om in 2017 in de gaten te houden, Aedes-Actiz

In een blog vertelt Daniëlle Harkes, manager van het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, over vijf ontwikkelingen rondom wonen en zorg waar we in 2017 mee te maken krijgen.

1. Versterken van sociale netwerken wordt belangrijker dan het aanpassen van woningen
2. eigen initiatieven in wonen en zorg blijven groeien
3. Kleinschalig wonen met dementie mag weer wat groter
4. Buitenlandse investeerders zien kansen in Nederlands zorgvastgoed
5. Duurzaamheid en groen

Lees de [hele blog](#) van Daniëlle Harkes op de website van Aedes-Actiz

Even wennen

Geen balie meer hebben was wel even wennen voor de bewoners die eerder in de traditionele intramurale setting van Accolade woonden. ‘Dat was wennen voor de mensen die daar aan de balie hun contant geld konden opnemen’, vertelt Veening. ‘Die moeten nu naar de geldautomaat aan de overkant om dat te doen. Maar: je ziet dat ze stralen, want dat doen andere mensen ook. Het maakt het leven wat gewoner.’ Ook het met en door elkaar wonen van mensen met verschillende zorgvragen was wennen. Suzanne den Boer, werkbegeleider in de horeca en in de winkel, vertelt: ‘We zorgen ervoor dat alle mensen die hier werken betrokken worden bij alle keuzes die we maken, maar het was in het begin wel lastig mensen met verschillende achtergronden te laten samenwerken. De jongeren van Sprank met een verstandelijke beperking vonden het bijvoorbeeld moeilijk om om te gaan met mensen met niet aangeboren hersenletsel, maar het went nu wel. Het vraagt tijd en begeleiding, erbij zijn. In het begin schrikt een rolstoel kinderen van het kinderdagcentrum af, het kost tijd om die drempel weg te nemen. Je merkt dat het nu allemaal veel gewoner geworden is.’

Bewoners zijn overigens niet verplicht om binnen de muren van de organisatie te werken, benadrukt Veening. ‘We hebben mensen uit de wijk die via de Wmo hier werken en ook mensen die hier wonen en elders werken’, zegt hij. ‘Om die contacten te leggen hebben we al heel snel contacten met het sociaal wijkteam gelegd. Werk

moet goed aansluiten op de mogelijkheden en wensen van de bewoners, daarmee geven we ook invulling aan onze visie “Client in Regie”.’

Betrokkenheid van de kerk

Wat heel mooi is, is dat de kerk bewust koos om een rol te spelen in het project Hart van Vathorst. De kerk had de bouwtekeningen klaar en al een optie genomen op een stuk grond vlakbij station Vathorst, maar was direct bereid die op te geven en mee te investeren in de plannen, omdat ze van betekenis wil zijn voor de wijk en de omgeving. ‘Dat een kerk die rol op zich wil nemen is in deze tijd niet meer vanzelfsprekend’, zegt Wijnen. ‘Maar het kwam ons wel heel goed van pas, want vrijwilligerswerk wordt bijna als vanzelf geactiveerd als een kerk in een setting als deze zijn deuren open zet. De kerkbezoekers maken vanzelf de verbinding met de zorg.’

Niet alleen de kerk, maar ook de woningcorporatie heeft zijn nek uitgestoken om het plan te laten slagen. ‘Vroeger waren woningcorporaties heel maatschappelijk actief in hun woonomgeving’, zegt Wijnen. ‘Nu mogen ze door de strikte regelgeving waaraan ze gehouden zijn echt alleen nog maar aan woningenverhuur doen. Zelfs het plan om hier in het pand een zwembad te regelen sneuvelde daardoor, want daarin mogen woningcorporaties niet meer investeren. Maar hoe dan ook: we zijn ook voor hen heel blij dat onze opzet voor dit project geslaagd is. Als het niet was gelukt, hadden ze direct weer in een negatief daglicht gestaan.’

Positieve reacties op Hart van Vathorst

De bewoners in de omgeving reageerden direct positief op de plannen, stelt Michiel Wijnen van projectontwikkelaar Zenzo maatschappelijk vastgoed. ‘Alleen de kinderen waren niet blij want die gebruikten het braakliggend terrein als voetbalveldje’, zegt hij. ‘Als wij niet waren gekomen, had hier nu een supermarkt gestaan. Maar we zien een maatschappelijke beweging waarin mensen weer meer naar elkaar gaan omzien en daar past dit initiatief veel mooier in. Dat is denk ik het mooie dat is voortgekomen uit de crisis, die zich op zijn hoogtepunt was toen wij met ons plan kwamen.’

Michiel Wijnen – projectontwikkelaar Zenzo maatschappelijk vastgoed

“Ook het naastgelegen winkelcentrum was positief. De daarin al bestaande supermarkt heeft zelfs op eigen initiatief zijn gangpaden verbreed voor de bewoners in het project die grote rolstoelen gebruiken.”

Regelmatig komen andere zorgaanbieders op bezoek. Veening: 'Die zeggen we altijd: als je er om financiële redenen aan begint, moet je het niet doen. We verdienen er tot op heden nog niets aan, het is echt samen investeren. De immateriële meerwaarde is echter zeer groot, die is niet meer uit te drukken in euro's.' Wijnen: 'Het is één gebouw met één organisatie. Het gebouw is voor tachtig procent eigendom van de woningcorporatie en voor twintig procent van de kerk. De openbare ruimte wordt gebruikt iedereen met gesloten beurzen. De huurders betalen individueel huur en zitten qua inkomen allemaal onder de huursubsidiegrens.'

Veening stelt dat aan het project is gestart met een heel grove begroting en een groot vertrouwen in elkaar. 'Toen het lastig werd de financiering rond te krijgen, bleek Accolade bereid de centrale ruimte te huren. Het was een belangrijke doorbraak in de ontwikkelfase, ook in vertrouwen van de partijen.'

Veel verschillende woonvormen

Thuishuizen, kangoeroewoningen, woongemeenschappen: de afgelopen decennia zijn er veel alternatieven ontwikkeld voor het zelfstandig thuis wonen en het wonen in een zorginstelling.

- [Bekijk het overzicht van het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg](#)

Ontmoeting

In de toren waarin de zelfstandige appartementen gevestigd zijn, is één appartement vrijgehouden als "living lab" waarin de zorgorganisatie samenwerkt met het lokale ROC en met leveranciers van domotica. De openbare ruimte en de kerkzaal kunnen worden gehuurd voor congressen of andere bijeenkomsten. 'Je kunt daarbij bijvoorbeeld denken aan kleine zorgcongressen', zegt Veening. 'Niet zomaar alles, want het moet wel bij onze identiteit passen en het personeel moet het ook aankunnen. Maar de openbare ruimte is er toch vooral voor de wijk, de bewoners en de omgeving. De kapper heeft niet alleen aan de buitenkant een toegangsdeur, maar ook hier binnen. De bewoners kunnen hier dus gewoon naar de kapper in plaats van dat die naar hen toe moet komen. Dat geeft mensen meer zelfstandigheid. De mensen uit de buurt die hier hun kinderen naar de dagopvang brengen, komen via onze voordeur binnen. Natuurlijk willen we graag dat ze ook koffie blijven drinken in het restaurant hier, dat wordt gerund door bewoners met een verstandelijke beperking. We willen de openingstijden van Hart van Vathorst in 2017 graag verruimen, zodat mensen hier ook kunnen komen dineren. Het is een groeimodel, we willen nog meer mogelijkheden voor ontmoeting creëren.'

Meer weten

- Accolade zorggroep neemt deel aan Waardigheid en trots. [Bekijk de deelnemerspagina van Accolade zorggroep](#)
- Met het '[Manifest ouderenzorg: zo kan het ook](#)' realiseert Accolade zorggroep dat ouderen, ook al wonen ze in een zorgcentrum, het leven vooral zelf blijven invullen.

tags:

[Accolade Zorggroep](#) (14), [Wonen](#) (39)

thema's:

[Toekomst verpleeghuiszorg](#) (29), [Wonen en welzijn](#) (241)